

לכבוד
פרופ' נחמן אש,
מנכ"ל משרד הבריאות

שלום רב,

הנדון: טיפול ברפואה היפרבארית להתוויות מוחיות בילדים ומבוגרים

באזהרה, שפרסם המשרד לציבור הרחב בשנת 2020, תחת הכותרת: "אזהרה בנוגע לטיפולים ב'תא לחץ' ללא אישור משרד הבריאות ותוך הטעיית הציבור", הובהר: "יש להדגיש כי סקירת ספרות מדעית בנושאים אלה, מעלה שעד היום אין הוכחות מדעיות לכל ההשפעות המיטיבות כביכול, ולסגולות הריפוי המיוחסות לשהייה בתא לחץ". עוד נכתב באזהרה מאת המשרד: "משרד הבריאות מאשר שימוש בתאי לחץ תקינים ובמוסדות רפואיים, לטיפול רק למספר מצומצם של התוויות, לגביהן קיימות עדויות מדעיות על יעילות ובטיחות הטיפול".

על רקע מתן רישיונות בימים אלו לתאי לחץ לבתי חולים ציבוריים נוספים, עולה כי חרף עמדה זו שהביע המשרד, מהווה רפואת המוח תחום מרכזי לטיפולים, במימון פרטי, בבתי חולים ציבוריים אקדמיים בישראל. על פי פרסומי המרכז הרפואי תל-אביב, לדוגמא, מוצע בתא הלחץ אשר נפתח בו טיפול לנפגעי שבץ מוחי עם נזק שארי, טיפול לחבלות ראש, לירידה קוגניטיבית התלויה בגיל, ולתסמונת פוסט קורונה. מוצעים טיפולים בתא לחץ לילדים עם שיתוק מוחין, לילדים עם פגיעה בעקבות לידה (אנוקסיה), לטיפול קוגניטיבי, למיגרנה, להפרעת דחק פוסט-טראומטית, ונראה שהרשימה במערכת הציבורית הולכת ומתארכת. מרכזים רפואיים נוספים בישראל מבקשים, מטבע הדברים, להצטרף.

אנו מבקשים לגבות את העמדה המקצועית של המשרד לפיה המחקרים הראשוניים הקיימים עד כה בטכנולוגיה זו, בתחומי תחלואת המוח בילדים ובמבוגרים, מעוררי עניין או תקווה, ככל שיהיו, אינם מהווים הוכחה מדעית ברמת ראיות מספקת ליעילות הטכנולוגיה בהתוויות אלו. אנו מבקשים להבהיר כי טיפול היפרבארי אינו מהווה טיפול מומלץ בהנחיות קליניות, מטעם הגורמים המקצועיים שאנו מייצגים, לא בעולם, וגם לא בארץ.

נראה על-כן שמדובר במכירת שירותים של "סגולות ריפוי", במימון פרטי, במערכת הציבורית לקהל יעד עצום, שמטבע הדברים מוחלש, ונמצא במצוקה גדולה, ומוכן להיאחז בכל תקווה. המוטיבציה העסקית-כלכלית לטיפולים ב"נתח שוק" עצום זה היא ברורה. אנחנו מודאגים מאוד ממגמה זו, וכן מלחץ אפשרי על רופאים להכפיף את עמדתם המקצועית לתוכניות עסקיות של גופי רפואה גדולים וחזקים. תופעה זו של שיווק אגרסיבי של טיפולים לא מוכחים בשל אינטרסים מסחריים עלולה להגדיל פערי בריאות, להעצים את הפרטת מערכת הבריאות ולפגוע בבריאות הציבור.

אנו סבורים שבמצב המתהווה, ואשר בולט באופן מיוחד בישראל, אין הרגולטור יכול להישאר עוד אדיש.

כמייצגי המקצועות הרפואיים הרלוונטיים אשר בחזית הרפואה, אנחנו חותרים לטכנולוגיות רפואיות יעילות ופורצות דרך נוספות אשר מוכחות לטיפול ושיקום בתחלואות מוח.

אנו קוראים למשרד לדרוש ראשית ביצוע מחקרים רב-מרכזיים, בהתוויות מוחיות ספציפיות ותחת ניהול ופיקוח בלתי תלויים של ועדת היגוי, הכוללת חוקרים מובילים מתחומי הנורולוגיה, השיקום, הרפואה ההיפרבארית, ומתחומי תכנון וניהול מחקרים קליניים ובריאות הציבור.

עד אשר תהיינה הוכחות ברמת ראיות מבוססת דיה מבחינת המשרד, ועל פי כלים מדעיים מקובלים, אנו קוראים למשרד להגביל שיווק ומכירת שירותים במימון פרטי לטיפול ברפואה ההיפרבארית, בהוריות השונות של רפואת המוח והנפש בישראל.

אנו קוראים לאפשר ואף לעודד הכללת חולים עם תחלואות מוחיות ספציפיות רק במחקרים קליניים מבוקרים על-פי נהלי ועדות הלסינקי.

בכבוד רב,

פרופ' יורם נבו
יו"ר האיגוד לנורולוגיה
של הילד והתפתחותו

פרופ' נתן בורנשטיין
יו"ר החברה לשבץ מוחי
יו"ר הועדה לבחינת מקצוע הנורולוגיה

פרופ' דוד טנה
יו"ר האיגוד הנורולוגי

ד"ר יצחק זיו-נר
יו"ר המועצה הלאומית
לשיקום

ד"ר יולי טרגר
יו"ר האיגוד לרפואה
פיזיקלית ושיקום

פרופ' יגאל שושן
יו"ר איגוד הנורוכירורגים

ד"ר אייל פרוכטר
יו"ר המועצה הלאומית
לפוסט טראומה

פרופ' חגי לוין
יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור

ד"ר ורד חרמוש
יו"ר האיגוד הישראלי
לרפואה גריאטרית

העתקים:

ד"ר הגר מזרחי, ראש חטיבת הרפואה, משרד הבריאות
ד"ר אסנת לוקסנבורג, מנהלת חטיבת טכנולוגיות רפואיות מידע ומחקר, משרד הבריאות
טל מורגנשטיין, מנהלת אגף טכנולוגיות רפואיות, משרד הבריאות
פרופ' ציון חגי, יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל
עו"ד לאה ופנר, מזכ"לית ההסתדרות הרפואית בישראל
פרופ' ליאוניד אידלמן, יו"ר המכון לאיכות ברפואה, ההסתדרות הרפואית בישראל